

Qazaqstan Respyblikasy Zaınnama
jáne quqqytyq aqparat instityıtynyń

JARSHYSY

gylymi-quqqytyq jýrnal №4 (71)-2022

Құрылтайшы және баспагер:

«Қазақстан Республикасының
Заңнама және құқықтық
ақпарат институты» ШЖҚ РМҚ
2006 жылдан бастап шығады
Журналдың материалдары
www.zqai.kz
сайтында орналастырылған
Заң ғылымдары бойынша диссертациялардың
негізгі ғылыми нәтижелерін жариялауға
арналған басылымдар тізіліміне енгізілген
(ҚР БҒМ БҒССҚК 14.02.2022 ж.
№38 бұйрығы)

Редакциялық кеңес құрамы

Сәрпеков Р.Қ. - з.ғ.к., Қазақстанның еңбек
сіңірген қайраткері (Астана, Қазақстан) –
(төраға)
Абайдідинов Е.М. – з.ғ.д. (Астана,
Қазақстан)
Абызов Р.М. – з.ғ.д. (Барнаул, Ресей)
Белых В.С. – з.ғ.д. (Екатеринбург, Ресей)
Губин Е.П. – з.ғ.д. (Мәскеу, Ресей)
Мельник Р.С. – з.ғ.д. (Астана,
Қазақстан)
Моисеев А.А. – з.ғ.д. (Мәскеу, Ресей)
Муромцев Г.И. – з.ғ.д. (Мәскеу, Ресей)
Рахметов С.М. – з.ғ.д. (Астана,
Қазақстан)
Малиновский В.А. – з.ғ.д. (Астана,
Қазақстан)
Узила Шапақ – з.ғ.д. (Астана, Қазақстан)

Бас редактор

Дүйсенов Е.А. – з.ғ.к.

Редакциялық алқа құрамы

Азер Алиев – PhD (Киль, Германия)
Байниязова З.С. – з.ғ.к. (Саратов, Ресей)
Жанғарашев Р.М. – LL.M (Астана,
Қазақстан)
Исмағұлов К.Е. – з.ғ.к. (Астана, Қазақстан)
Ишекөв К.А. – з.ғ.д., доцент (Мәскеу, Ресей)
Қазбаева Ә.Г. – з.ғ.к. (Астана, Қазақстан)
Қайырбаева Л.К. – PhD (Астана, Қазақстан)
Князова А.Ж. – LL.M (Астана, Қазақстан)
Құлжабаева Ж.О. – з.ғ.к. (Астана,
Қазақстан)
Мұрзашев Қ.Т. – (Астана, Қазақстан)
Нұрмағамбетов Р.Ғ. – PhD (Челябинск, Ресей)
Примашев Н.М. – з.ғ.к. (Астана,
Қазақстан)
Рахымбердин К.Х. – з.ғ.д. (Өскемен,
Қазақстан)
Тегізбекова Ж.Ч. – з.ғ.к. (Бишкек,
Қырғызстан)
Финк Д.А. – з.ғ.к. (Астана, Қазақстан)

Редактор – **Қолтубаева Г.Б.**
Беттеуші – **Тасирова А.С.**
Тел.: 8 (7172) 26-61-29

Қазақстан Республикасы Ақпарат
және коммуникациялар министрлігі
Ақпарат комитетінің
БАҚ есепке қою туралы күзлігі
№ 17761-Ж 25.06.2019 ж.
(Алғашқы есепке қою кезі
№6592-Ж. 07.09.2005 ж.)

Мекен-жайы: Қазақстан Республикасы,
010000, Астана қ., Қабанбай-батыр даңғ.,
19, С-блогы, 306-каб., тел.: 8(7172)26-61-22
www.zqai.kz, e-mail: instzak-kz@mail.ru
institutzakonodatelstva@gmail.com

Редакция бағанасы7

Конституциялық және әкімшілік құқық

Р.Қ. СӘРПЕКОВ Қазақстан Республикасы
мемлекеттік органдарының заң жобалау

қызметіндегі ғылыми қоғамдастықтың рөлі 13

Р.Қ. СӘРПЕКОВ, В.Т. КОНУСОВА Қазақстанда
лоббизмді заңнамалық регламенттеу туралы мәселеге 20

С.К. ЖЕТПИСОВ, Б.К. НҰРҒАЗИНОВ, А.Ш. ХАМЗИН
Конституциялық құқықтар призмасы арқылы көші-қон:

этникалық және демографиялық контекст, еңбек
ресурстарының ұтқырлығы 29

А.А. КАРАЕВ Конституциялық сот - адам мен
азаматтың құқықтары мен бостандықтарын

қорғаудың маңызды органы: шет елдердің тарихи-
құқықтық тәжірибесі 41

Н.А. САРТАЕВА, Е.Б. АХМЕТОВ Мүтедек
адамдардың елдің қоғамдық-саяси өміріне қатысуын

қамтамасыз ету мақсатында саяси партиялар мен
сайлау туралы заңнаманы жетілдіру мәселелері 50

А.С. АХМЕТОВ Құқықтық білім берудің
дамуының қазіргі мәселелері 59

Ж.У. ТЛЕМБАЕВА, Г.С. БАЗАРОВА Қазақстан
Республикасының денсаулық сақтау саласындағы

заңнамасының кейбір мәселелері туралы 68

А.Ә. ДӘУЛЕТХАНОВА Қазақстан Республикасының
қоғамдық денсаулық сақтау заңнамасының

жай-күйі мен дамуы 76

Азаматтық және азаматтық-процестік құқық

А. АМАНГЕЛДІ Қолданыстағы 2018 жылдың
20 маусымындағы зияткерлік меншік аясындағы

Қазақстан Республикасының заңнамасында з.ғ.д.,
профессор **А. Амангелдінің** диссертациясынан

не жүзеге асты 85

А.А. АСЫЛБЕКОВА Қазақстан Республикасының
Азаматтық процестік кодексіне енгізілген кейбір

өзгерістер мен толықтырулар 94

Ф.Г. ИБРАГИМОВА, Е.М. АЙТКАЗИН,
А.Е. ИСМАГУЛОВ Қазақстан Республикасының

фармацевтика нарығында дәрілік заттар мен
медициналық бұйымдарды ілгерілету этикасы

қағидаларының сақталуы 101

Г.Ә. АБДРАСУЛОВА, У.Е. КУДИЯРОВА Некелерін
бұзған бұрынғы ерлі-зайыптылардың кезінде

бір-біріне берген сыйлықтарын қайтару жолдары
(сот шешімі негізінде) 110

Қылмыстық құқық және қылмыстық процесс	
Д.А. ФИНК Сотқа дейінгі тергеп-тексерудің басында жәбірленушінің құқықтарын қалпына келтірудің қылмыстық-процестік құралына кол жеткізу	117
С.М. РАХМЕТОВ Экономикалық қызмет саласындағы қылмыстық құқық бұзушылықтар үшін жауапкершілік туралы Қылмыстық кодекстің кейбір нормаларын қолдану практикасының мониторингі	124
К.Х. РАХИМБЕРДИН, М.Р. ГЕТА (Новокузнецк, Ресей) Қазақстан Республикасындағы еңбек саласындағы сексуалдық зорлық-зомбылық пен қысым көрсетуге қарсы іс-қимылдың кейбір криминологиялық және қылмыстық-құқықтық аспектілері	135
Б.М. ИМАШЕВ Маман мен сот сарапшысының қызметінде қылмыстық сот ісін жүргізу қағидаттарын іске асыру: проблемалар мен перспективалар. 1 бөлім.....	146
К.Е. ИСМАГУЛОВ, Е.Н. КАЛИАКПЕРОВА Тараптардың жарыспалылығы мен тең құқылығы қағидатын дамыту шеңберінде азаматтардың құқықтарын қорғау	155
Халықаралық құқық және салыстырмалы құқықтану	
Е.В. ПОРОХОВ Халықаралық салық құқығының түсінігі, пәні және нысандары туралы мәселеге	165
Е.С. ЖАМБАЕВ, Н. СӘУЛЕН, А.Н. САГАДИЕВ Еуропалық құқықтағы жеке өмір мен дербес деректерді қорғауды құқықтық реттеудің өзекті мәселелері	174
А.А. КЕНЖАЕВ, Ж.А. ХУДОБЕРГАНОВ (Өзбекстан Республикасы, Ташкент) Орталық Азияның су-құқықтық мәселесі «парламенттік дипломатия» объектілерінің бірі ретінде	183
А.М. ҚАРАТАЕВА, Д.Б. МАХАМБЕТСАЛИЕВ Америка Құрама Штаттарындағы мемлекеттік биліктің іске асырылуының кейбір мәселелері	192
М.Н. НҰРТАЙ, Ж.Т. САЙРАМБАЕВА ТРИПС келісіміндегі шекаралық шаралар туралы ережелерінің Қазақстан Республикасының заңнамасына әсері	204
Құқықтық мониторинг	
Е.К. АХМЕТОВ, М.Ж. КУЛИКПАЕВА Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалаудың кейбір мәселелері	212
М.И. ДЯЧУК, С.С. ШИШИМБАЕВА «Лотереялар және лотерея қызметі туралы» Қазақстан Республикасы заңының тиімділігін талдау	224
Ж.А. ЖАДАУОВА, А.С. РАМАЗАНОВА Халықтың радиациялық қауіпсіздігі саласындағы заңнаманы жетілдіру	235
Мемлекеттік тілдегі заңшығармашылық практикасынан	
Ғ.Д. МАҚАНОВА Халықаралық шарттардың ғылыми лингвистикалық сараптама-сының кейбір мәселелері.....	246
Жас ғалым мінбері	
Е.Б. АХМЕТОВ Қазақстан Республикасы мен шет елдерде әкімшілік сот ісін жүргізуде соттың белсенді рөлі қағидасы	252
А.Р. КУМАРБЕКОВА Қазақстан Республикасының Конституциясы – мемлекеттің негізгі актісі: теориядан реформалау тәжірибесіне дейін	261
А.Б. САТАЕВА Англия мен Қазақстанның азаматтық процесіндегі сотқа дейінгі хаттама: салыстырмалы талдау.....	268
А.Е. НҰРТАН Атқарушылық іс жүргізудің құқықтың дербес саласы ретіндегі мәні мен маңызы	276
Г.С. ТАТЕБАЕВА Жоғары қауіптілік көзі келтірген зиян үшін жауапкершілік мәселелері.....	283
«Жаршының» архивтегі беттері	
С.С. ҚАРЖАУБАЕВ З.ғ.к. Л.Т. Тұрғанбаеваның «Қазақстандағы тіл саясаты» ғылыми жарияланымна қайта оралғанда.....	291
Библиография	
В.Б. ЕВДОКИМОВ М. Какителашвилидің «Деятельность политических партий в государствах-участниках СНГ» атты монографиясына рецензия. - Мәскеу: Проспект, 2021. – 228 б.	299

ВЕСТНИК

Института законодательства и правовой информации Республики Казахстан

научно-правовой журнал №4 (71)-2022

Учредитель и издатель:

РГП на ПХВ «Институт законодательства и правовой информации Республики Казахстан»

Издается с 2006 года

Все материалы журнала размещаются на сайте www.zqai.kz

Включен в перечень изданий для публикации основных научных результатов диссертаций по юридическим наукам (Приказ КОКСОН МОН РК №38 от 14.02.2022 г.)

Состав Редакционного совета

Сарпеков Р.К. – к.ю.н., Заслуженный деятель Казахстана (Астана, Казахстан) – (председатель)

Абайдельдинов Е.М. – д.ю.н. (Астана, Казахстан)

Абызов Р.М. – д.ю.н. (Барнаул, Россия)

Байлых В.С. – д.ю.н. (Екатеринбург, Россия)

Губин Е.П. – д.ю.н. (Москва, Россия)

Мельник Р.С. – д.ю.н. (Астана, Казахстан)

Моисеев А.А. – д.ю.н. (Москва, Россия)

Муромцев Г.И. – д.ю.н. (Москва, Россия)

Рахметов С.М. – д.ю.н. (Астана, Казахстан)

Малиновский В.А. – д.ю.н. (Астана, Казахстан)

Унзила Шапак – д.ю.н. (Астана, Казахстан)

Главный редактор

Дюсенов Е.А. – к.ю.н.

Состав Редакционной коллегии

Азер Алиев – PhD (Киль, Германия)

Байниязова З.С. – к.ю.н. (Саратов, Россия)

Джангарашев Р.М. – LL.M (Астана, Казахстан)

Исмагулов К.Е. – к.ю.н. (Астана, Казахстан)

Ишеев К.А. – д.ю.н. (Москва, Россия)

Каббаева А.Г. – к.ю.н. (Астана, Казахстан)

Каирбаева Л.К. – PhD (Астана, Казахстан)

Киязова А.Ж. – LL.M (Астана, Казахстан)

Кулжабаева Ж.О. – к.ю.н. (Астана, Казахстан)

Мурзаев К.Т. – (Астана, Казахстан)

Нурмагамбетов Р.Г. – PhD (Челябинск, Россия)

Примашев Н.М. – к.ю.н. (Астана, Казахстан)

Рахимбердин К.Х. – д.ю.н. (Усть-Каменогорск, Казахстан)

Тегизбекова Ж.Ч. – к.ю.н. (Бишкек, Кыргызстан)

Финк Д.А. – к.ю.н. (Астана, Казахстан)

Редактор – **Колтубаева Г.Б.**

Верстка – **Тасирова А.С.**

Тел.: 8 (7172) 26-61-29

Свидетельство о постановке на учет СМИ № 17761-Ж от 25.06.2019 г. Комитета информации Министерства информации и коммуникаций Республики Казахстан (Первичная постановка на учет №6592-Ж. 07.09.2005 г.)

Адрес: Республика Казахстан, 010000, г. Астана, пр. Кабанбай батыра, 19, блок С, каб. 306, тел. 8(7172) 26-61-22
www.zqai.kz, E-mail: instzak-kz@mail.ru
institutzakonodatelstva@gmail.com

Колонка редакции.....	9
Конституционное и административное право	
Р.К. САРПЕКОВ Роль научного сообщества в законопроектной деятельности государственных органов Республики Казахстан	13
Р.К. САРПЕКОВ, В.Т. КОНУСОВА К вопросу о законодательной регламентации лоббирования в Казахстане	20
С.К. ЖЕТПИСОВ, Б.К. НУРГАЗИНОВ, А.Ш. ХАМЗИН Миграция через призму конституционных прав: этнический и демографический контекст, мобильность трудовых ресурсов	29
А.А. КАРАЕВ Конституционный суд – важнейший орган защиты прав и свобод человека и гражданина: историко-правовой опыт зарубежных стран	41
Н.А. САРТАЕВА, Е.Б. АХМЕТОВ Вопросы совершенствования законодательства о политических партиях и выборах в целях обеспечения участия лиц с инвалидностью в общественно-политической жизни страны.....	50
А.С. АХМЕТОВ Актуальные вопросы развития правового образования	59
Ж.У. ТЛЕМБАЕВА, Г.С. БАЗАРОВА О некоторых проблемах законодательства Республики Казахстан в области здравоохранения	68
А.А. ДАУЛЕТХАНОВА О состоянии и развитии законодательства об общественном здравоохранении Республики Казахстан	76
Гражданское и гражданско-процессуальное право	
А. АМАНГЕЛЬДЫ Что из диссертации д.ю.н. профессора А. Амангельды реализовано в действующем законодательстве Республики Казахстан в сфере интеллектуальной собственности от 20 июня 2018 года	85
А.А. АСЫЛБЕКОВА Некоторые изменения и дополнения, внесенные в Гражданский процессуальный кодекс Республики Казахстан	94
Ф.Г. ИБРАГИМОВА, Е.М. АЙТКАЗИН, А.Е. ИСМАГУЛОВ Соблюдение правил этики продвижения лекарственных средств и медицинских изделий на фармацевтическом рынке Республики Казахстан.....	101
Г.Э. АБДРАСУЛОВА, У.Е. КУДИЯРОВА Способы взаимного возврата дара бывшими супругами при расторжении брака (на основании решения суда)	110

Уголовное право и уголовный процесс	
Д.А. ФИНК Доступ к уголовно-процессуальным средствам восстановления прав потерпевшего в начале досудебного расследования.....	117
С.М. РАХМЕТОВ Мониторинг практики применения некоторых норм Уголовного кодекса об ответственности за уголовные правонарушения в сфере экономической деятельности.....	124
К.Х. РАХИМБЕРДИН, М.Р. ГЕТА (г. Новокузнецк, Россия) Некоторые криминологические и уголовно-правовые аспекты противодействия сексуальному насилию и домогательствам в сфере труда в Республике Казахстан.....	135
Б.М. ИМАШЕВ Реализация принципов уголовного судопроизводства в деятельности специалиста и судебного эксперта: проблемы и перспективы. Часть 1.	146
К.Е. ИСМАГУЛОВ, Е.Н. КАЛИАКПЕРОВА Защита прав граждан в рамках развития принципа состязательности и равноправия сторон.....	155
Международное право и сравнительное правоведение	
Е.В. ПОРОХОВ К вопросу о понятии, предмете и формах международного налогового права	165
Е.С. ЖАМБАЕВ, Н. САУЛЕН, А.Н. САГАДИЕВ Актуальные вопросы правового регулирования защиты частной жизни и персональных данных в европейском праве.....	174
А.А. КЕНЖАЕВ, Ж.А. ХУДОБЕРГАНОВ (Ташкент, Республика Узбекистан) Водно-правовая проблема Центральной Азии как один из объектов «парламентской дипломатии».....	183
А.М. КАРАТАЕВА, Д.Б. МАХАМБЕТСАЛИЕВ Некоторые вопросы осуществления государственной власти в Соединенных Штатах Америки.....	192
М.Н. НУРТАЙ, Ж.Т. САЙРАМБАЕВА Влияние положений соглашения ТРИПС о пограничных мерах на законодательство Республики Казахстан	204
Правовой мониторинг	
Е.К. АХМЕТОВ, М.Ж. КУЛИКПАЕВА Некоторые вопросы государственного регулирования, контроля и надзора финансового рынка и финансовых организаций	212
М.И. ДЯЧУК, С.С. ШИШИМБАЕВА Анализ эффективности закона Республики Казахстан «О лотереях и лотерейной деятельности».....	224
Ж.А. ЖАДАУОВА, А.С. РАМАЗАНОВА Совершенствование законодательства в сфере радиационной безопасности населения.....	235
Из практики законотворчества на государственном языке	
Г.Д. МАКАНОВА Некоторые вопросы научной лингвистической экспертизы международных договоров	246
Трибуна молодого ученого	
Е.Б. АХМЕТОВ Принцип активной роли суда в административном судопроизводстве Республики Казахстан и в зарубежных странах	252
А.Р. КУМАРБЕКОВА Конституция Республики Казахстан – основополагающий акт государства: от теории к опыту реформирования	261
А.Б. САТАЕВА Досудебный протокол в гражданском процессе Англии и Казахстана: сравнительный анализ	268
А.Е. НҰРТАН Сущность и значение исполнительного производства как отдельной отрасли права.....	276
Г.С. ТАТЕБАЕВА Проблемы ответственности за вред, причиненный источником повышенной опасности.....	283
Архивные страницы «Вестника»	
С.С. КАРЖАУБАЕВ Возвращаясь к научной публикации к.ю.н. Л.Т. Турганбаевой «Языковая политика в Казахстане».....	291
Библиография	
В.Б. ЕВДОКИМОВ Рецензия на монографию М. Какителашвили «Деятельность политических партий в государствах – участниках СНГ». – Москва: Проспект, 2021. – 228 с.....	299

Bulletin of Institute of Legislation and Legal Information of the Republic of Kazakhstan

JARSHYSY

scientific and legal journal №4 (71)-2022

Founder and publisher:
RSE on the REM «Institute of Legislation and Legal information of the Republic of Kazakhstan»
Published since 2006
All journal materials are placed on the website
www.zqai.kz
Included in the list of publications of basic scientific results of dissertations on legal sciences (Order CCES MES RK №38 from 14.02.2022)

Editorial Council members

Sarpekov R.K. – c.j.s., Honored Worker of Kazakhstan (Astana, Kazakhstan) – (Chairman)
Abayeldinov E.M. – d.j.s. (Astana, Kazakhstan)
Abyzov R.M. – d.j.s. (Barnaul, Russian)
Belih V.S. – d.j.s. (Ekaterinburg, Russian)
Gubin E.P. – d.j.s. (Moscow, Russian)
Melnik R.S. – d.j.s. (Astana, Kazakhstan)
Moiseev A.A. – d.j.s. (Moscow, Russian)
Muromcev G.I. – d.j.s. (Moscow, Russian)
Rahmetov S.M. – d.j.s. (Astana, Kazakhstan)
Malinovski V.A. – d.j.s. (Astana, Kazakhstan)
Unzila Shapak – d.j.s. (Astana, Kazakhstan)

Chief Editor

Dyussenov Ye.A. – c.j.s.

Editorial Board members

Azer Aliyev – PhD (Kiel, Germany)
Bainiyazova Z.S. – c.j.s. (Saratov, Russian)
Dzhangarashev R.M. – LLM (Astana, Kazakhstan)
Ismagulov K.Y. – c.j.s. (Astana, Kazakhstan)
Ishekov K.A. – d.j.s. (Moscow, Russian)
Kazbayeva A.G. – c.j.s. (Astana, Kazakhstan)
Kairbaeva L.K. – PhD (Astana, Kazakhstan)
Kiyazova A.Zh. – LLM (Astana, Kazakhstan)
Kulzhabayeva Zh.O. – c.j.s. (Astana, Kazakhstan)
Murzashvili K.T. – (Astana, Kazakhstan)
Nurmagametov R.G. – PhD (Chelyabinsk, Russian)
Primashev N.M. – c.j.s. (Astana, Kazakhstan)
Rakhimberdin K.H. – d.j.s. (Ust-Kamenogorsk, Kazakhstan)
Tegizbekova Zh.Ch. – c.j.s. (Bishkek, Kyrgyzstan)
Fink D.A. – c.j.s. (Astana, Kazakhstan)

Editor – **Koltubaeva G.B.**

Layout – **Tasirova A.S.**
Tel.: 8 (7172) 26-61-29

The certificate of registration of mass media №17761-G from 25.06.2019 from the Information Committee of the Ministry of Information and Communications of the Republic of Kazakhstan (Number and date of primary registration №6592-Zh.07.09.2005.)

Address: The Republic of Kazakhstan, 010000, Astana, Kabanbay-batyr ave., 19, block C, office 306, tel.: 8(7172)26-61-22
www.zqai.kz, e-mail: instzak-kz@mail.ru
institutzakonodatelstva@gmail.com

Editorial	11
Constitutional and Administrative Law	
R.K. SARPEKOV The role of scientific community in the legislative activities of state bodies of the Republic of Kazakhstan.....	13
R.K. SARPEKOV, V.T. KONUSOVA On the issue of legislative regulation of lobbying in Kazakhstan.....	20
S.K. ZHETPISOV, B.K. NURGAZINOV, A.S. KHAMZIN Migration through the prism of constitutional rights: ethnic and demographic context, labor mobility.....	29
A.A. KARAEV The constitutional court is the most important body for the protection of human and civil rights and freedoms: historical and legal experience of foreign countries.....	41
N.A. SARTAYEVA, Y.B. AKHMETOV Issues of improving legislation on political parties and elections in order to ensure participation of persons with disabilities in the socio-political life of the country.....	50
A.S. AKHMETOV Current issues of the development of legal education.....	59
Zh.U. TLEMBAYEVA, G.S. BAZAROVA About some problems of the legislation of the Republic of Kazakhstan in the field of healthcare.....	68
A.A. DAULETKHANOVA On the state and development of legislation on public health of the Republic of Kazakhstan.....	76
Civil and Civil Procedure Law	
A. AMANGELDY What from the thesis of doctor of law, professor Amangeldy A.A. implemented in the current legislation of the Republic of Kazakhstan in the sphere of intellectual property of June 20, 2018.....	85
A.A. ASSYLBEKOVA Some amendments and additions made to the Civil procedure code of the Republic of Kazakhstan.....	94
F.G. IBRAGIMOVA, Y.M. AYTKAZIN, A.E. ISMAGULOV Compliance with the rules of ethics for the promotion of medicines and medical products in the pharmaceutical market of the Republic of Kazakhstan.....	101
G.E. ABDRASULOVA, U.E. KUDIYAROVA Ways to return gifts to each other at the dissolution of marriage by former spouses (based on a court decision).....	110

Criminal law and Criminal procedure	
D.A. FINK Access to the criminal procedure means of restoring the rights of the victim at the beginning of the pre-trial investigation.....	117
S.M. RAKHMETOV Monitoring of the practice of applying certain norms of the Criminal code on liability for criminal offenses in the field of economic activity	124
K.K. RAKHIMBERDIN, M.R. GETA (Novokuznetsk, Russia) Some criminological and criminal legal aspects of countering sexual violence and harassment in the sphere of work in the Republic of Kazakhstan.....	135
B.M. IMASHEV Implementation of the principles of criminal justice in the activities of a specialist and a forensic expert: problems and prospects. Part 1.....	146
K.E. ISMAGULOV, E.N. KALIAKPEROVA Protection of the rights of citizens in the framework of the development of the principle of competition and equality of the parties.....	155
International law and Comparative law	
Y.V. POROKHOV To the question of the concept, subject and forms of international tax law.....	165
Y.S. ZHAMBAYEV, N. SAULEN, A.N. SAGADIEV Actual problems of legal regulation of privacy and personal data protection in European law	174
A.A. KENZHAEV, J.A. KHUODOBERGANOV (Tashkent, Republic of Uzbekistan) The water and legal problem of Central Asia as one of the objects of "parliamentary diplomacy"	183
A.M. KARATAYEVA, D.B. MAKHAMBETSALIYEV Some issues of the exercise of the state power in the United States of America.....	192
M.N. NURTAY, ZH.T. SAYRAMBAEVA Impact of the TRIPS agreement provisions on border measures on the legislation of the Republic of Kazakhstan	204
Legal monitoring	
Y.K. AKHMETOV, M.ZH. KULIKPAYEVA Some issues of state regulation, control and supervision of the financial market and financial organizations.....	212
M.I. DYACHUK, S.S. SHISHIMBAYEVA Analysis of the effectiveness of the Law of the Republic of Kazakhstan «On Lotteries and lottery activities»	224
ZH.A. ZHADAUOVA, A.S. RAMAZANOVA Improvement of legislation in the field of radiation safety of the population	235
From the lawmaking practice in the official language	
G.D. MAKANOVA Certain issues of international treaties scientific linguistic expertise	246
Young researchers' tribune	
Y.B. AKHMETOV The principle of the active role of the court in the administrative proceedings of the Republic of Kazakhstan and in foreign countries	252
A.R. KUMARBKOVA Constitution of the Republic of Kazakhstan is the fundamental act of the state: from theory to experience of reform.....	261
A.B. SATAYEVA Pre-action protocol in civil proceedings in England and Kazakhstan: a comparative analysis	268
A. NURTAN Essence and meaning of enforcement proceedings as a separate branch of law.....	276
G. S. TATEBAYEVA Problems of liability for damage caused by a source of increased danger	283
The archive pages of the «Bulletin»	
S.S. KARZHAUBAYEV Returning to the scientific publication of c.l.s. L.T. Turganbayeva «Language policy in Kazakhstan».....	291
Bibliography	
V.B. EVDOKIMOV Review of M. Kakitelashvili's monograph «Activity of political parties in the CIS member states». – Moscow: Prospekt, 2021. – 228 p.....	299

ABOUT SOME PROBLEMS OF THE LEGISLATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN IN THE FIELD OF HEALTHCARE

Tlembayeva Zhanna Urumbasarovna¹

Head of the Department of Medical Law and Ethics, Astana Medical University, PhD in Law, Professor, Republic of Kazakhstan, Astana, e-mail: zhanna.ot@mail.ru

Bazarova Gulmira Seilovna

Senior Lecturer, Department of Law and Ethics, Astana Medical University, Master of Law, Republic of Kazakhstan, Astana, e-mail: bazarova.g@amu.kz

Abstract. *The article is devoted to the study of some problems of the legislation of the Republic of Kazakhstan in the field of healthcare. Based on the analysis of the corresponding legislation and rule-making practice, the problems of legislation are highlighted, attention is paid to the problems of present legislation stability in the field of healthcare. The authors offer ways to improve the legislation and to ensure its stability.*

At present, one of the trends in Kazakhstani legislation is the active development of normative arrays that regulate one or the other sphere of public relations. Such regulatory arrays, of course, include the legislation in the field of health care.

The adoption of the Health Code made it possible to combine and systematize the legal norms of the industry into a single regulatory legal act that regulates public relations in the field of healthcare. As a basic act, the Health Code is the basis for the adoption of by-laws. However, as the analysis of the legislation in this area shows, the acts of subordinate rule-making, adopted in order to implement the norms of the Health Code, often contradict them. The intensity of making changes and amendments to the Health Code does not contribute to the stability of this law. Over the past two years alone, changes have been made to it more than 20 times.

Keywords: *legislation, healthcare, normative legal act, conflict of law, stability of legislation.*

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ САЛАСЫНДАҒЫ ЗАҢНАМАСЫНЫҢ КЕЙБІР МӘСЕЛЕЛЕРІ ТУРАЛЫ

Жанна Урумбасаровна Тлембаева

Астана Медицина Университетінің медициналық құқық және этика кафедрасының меңгерушісі, заң ғылымдарының кандидаты, профессор, Қазақстан Республикасы, Астана қ., e-mail: zhanna.ot@mail.ru

Гүлмира Сеиловна Базарова

Астана медицина университетінің медициналық құқық және этика кафедрасының аға оқытушысы, заң ғылымдарының магистрі, Қазақстан Республикасы, Астана қ., e-mail: bazarova.g@amu.kz

Аннотация. *Мақала Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасының кейбір мәселелерін зерттеуге арналған. Қолданыстағы заңнаманы және норма шығармашылық практиканы талдау негізінде заңнаманың проблемалары айқындалды, денсаулық сақтау саласындағы қолданыстағы қазақстандық заңнаманың тұрақтылығына байланысты туындайтын мәселелерге назар аударылады. Авторлар заңнаманы жетілдіру және оның тұрақтылығын қамтамасыз ету жолдарын ұсынады.*

Қазіргі уақытта қазақстандық заңнаманың тенденцияларының бірі қоғамдық қаты-

¹ The author for correspondence

настардың қандай да бір саласын реттейтін нормативтік массивтердің белсенді дамуы болып табылады. Мұндай нормативтік массивке денсаулық сақтау саласындағы заңнама да жатады.

Халық денсаулығы Кодексінің қабылдануы саланың құқықтық нормаларын денсаулық сақтау саласындағы қоғамдық қатынастарды реттейтін бірыңғай нормативтік құқықтық актіге біріктіруге және жүйелеуге мүмкіндік берді. Негізгі акт ретінде Халық денсаулығы Кодексі заңға тәуелді бірталай нормативтік құқықтық актілерді қабылдауға негіз болды. Алайда, осы саладағы заңнамаға жүргізілген талдау көрсеткендей, Халық денсаулығы Кодексінің нормаларын жүзеге асыру мақсатында қабылданған заңға тәуелді актілері Кодекстің өзіне көп жағдайда қайшы келеді. Сонымен қатар енгізіліп жатқан өзгерістер мен толықтырулар қарқындылығы осы Кодекстің тұрақтылығына теріс ықпал етіп жатқанын байқаймыз. Тек соңғы екі жылда оған 20-дан астам рет өзгерістер енгізілді.

Түйінді сөздер: заңнама, денсаулық сақтау, нормативтік құқықтық акт, заңның қайшылығы, заңнаманың тұрақтылығы.

О НЕКОТОРЫХ ПРОБЛЕМАХ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН В ОБЛАСТИ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ

Тлембаева Жанна Урумбасаровна

*Заведующая кафедрой медицинского права и этики Медицинского университета
Астана, кандидат юридических наук, профессор,
Республика Казахстан, г. Астана, e-mail: zhanna.ot@mail.ru*

Базарова Гульмира Сеиловна

*Старший преподаватель кафедры медицинского права и этики
Медицинского университета Астана, магистр юридических наук,
Республика Казахстан, г. Астана, e-mail: bazarova.g@amu.kz*

Аннотация. Статья посвящена исследованию некоторых проблем законодательства Республики Казахстан в области здравоохранения. На основе анализа соответствующего законодательства и нормотворческой практики выделены проблемы законодательства, уделяется внимание проблемам стабильности действующего казахстанского законодательства в области здравоохранения. Авторами предлагаются пути совершенствования законодательства и обеспечения его стабильности.

В настоящее время одной из тенденций казахстанского законодательства является активное развитие нормативных массивов, регулирующих ту или иную сферу общественных отношений. К таким нормативным массивам, несомненно, относится и законодательство в сфере здравоохранения.

Принятие Кодекса о здоровье позволило объединить и систематизировать правовые нормы отрасли в единый нормативный правовой акт, регулирующий общественные отношения в сфере здравоохранения. Как базовый акт, Кодекс о здоровье выступает основой для принятия подзаконных нормативных правовых актов. Однако, как показывает анализ законодательства в этой области, принимаемые в целях реализации норм Кодекса о здоровье акты подзаконного нормотворчества нередко противоречат им. Интенсивность же внесения в Кодекс о здоровье изменений и дополнений не способствует стабильности этого закона. Только за два последних года изменения вносились в него более 20 раз.

Ключевые слова: законодательство, здравоохранение, нормативный правовой акт, коллизия права, стабильность законодательства.

Introduction

The accelerated development of public relations in the field of healthcare in modern states is due to the increased attention of the population to the health condition. This is also caused by factors that affect human health: the deterioration of the environmental situation in the world, climate change, man-made disasters. Therefore, one of the tasks of modern states is to ensure the legal regulation of public relations in the field of healthcare.

Legislation on health care is currently quite numerous. The basic regulatory legal act regulating public relations in the field of healthcare is the Code of the Republic of Kazakhstan dated July 7, 2020 “On the health of the people and the healthcare system”¹ (hereinafter referred to as the Health Code). It combines and systematizes the norms of law aimed at the implementation of the constitutional right of citizens of the Republic of Kazakhstan to health care. The Health Code should be considered as the key law on which all other health legislation is based. It contains the main mechanisms for realizing the rights of citizens to health care. However, the legislation of the Republic of Kazakhstan in the field of healthcare is characterized by a number of problems associated with the presence in the Health Code of a large number of blanket rules that provide departmental bodies with broad rule-making powers, the instability of legislation in this area, and the presence of corruption factors.

Legislation plays an important role in improving the forms and methods of management in healthcare, resource provision of the industry. At the same time, hopefully, the positive aspects of such initiatives will make it possible to form some other new structure of the healthcare system with new forms of financing, following the principles of justice and with minimal social risks.

Materials and methods

The article is devoted to some problems of legislative regulation in the field of health care of the Republic of Kazakhstan.

The main materials used in the course of the study are: 1) the Constitution of the Republic of Kazakhstan dated August 30, 1995; 2) the Code of the Republic of Kazakhstan dated July 7, 2020 “On the health of the people and the healthcare system”; 3) a message

to the people of Kazakhstan from the Head of the State K.K. Tokayev “Just State. One nation. Prosperous society”; 4) Decree of the Government of the Republic of Kazakhstan dated October 12, 2021 No. 725 “On approval of the national project “Quality and affordable healthcare for every citizen “Healthy Nation””; 5) Decree of the Government of the Republic of Kazakhstan “On approval of the national project “Modernization of rural healthcare”; 6) order acting of the Minister of Health of the Republic of Kazakhstan dated August 18, 2022 No. KR DSM-84 “On Amendments to the Order of the Minister of Health of the Republic of Kazakhstan dated December 21, 2020 No. KR DSM-303/2020 “On Approval of the Rules for Additional and Non-Formal Education of Healthcare Professionals, Qualification requirements for organizations implementing educational programs of additional and non-formal education in the field of healthcare, as well as the rules for recognizing learning outcomes obtained by healthcare professionals through additional and non-formal education”; 7) draft Law of the Republic of Kazakhstan “On amendments and additions to certain legislative acts of the Republic of Kazakhstan on health issues”.

The main method used while conducting the study and preparing the present article are the method of law analysis, the analysis of normative acts.

Basic provisions

The analysis of the legislation of the Republic of Kazakhstan in the field of healthcare has revealed a number of problematic issues. One of the problems of legislation in the field of healthcare is the presence of contradictions and conflicts. The Health Code is replete with a large number of blanket rules, often inconsistent with the basic principles of industry regulation, and hindering law enforcement practice. All these questions determine the relevance of the sectoral legislation problems study.

The rapid adoption of many new by-laws after the adoption of the current Health Code in 2020, which has been amended more than 20 times, has been replaced by frequent amendments and additions to existing acts. The hasty adoption of by-laws and, as a result, their lack of elaboration often lead to strategic miscalculations. Such instability of legislation can act as a factor of destabilization in the industry.

To improve the legislation in the field of health care we believe it is necessary to improve the quality of scientific legal and anti-corruption expertise of normative legal acts, conduct sectoral legal monitoring with assessment of the state of legislation and analysis of the effectiveness of its application, “implementation of all target components of legal monitoring, for example, in the scale of industry, activity of the state body, or in the framework of socially significant issue, problem in any area of public relations, etc.” [1]. Not only state bodies, but also public and scientific organizations, ordinary citizens can take part in legal monitoring. These problems need professional discussion as well.

Results and discussion

The field of healthcare in most developed countries traditionally relate to one of the regulated areas of life. As history shows, the norms, regulating medical activity, which dealt with a relatively narrow range of medical problems, have existed since the period of the slave society (Laws of King Hammurabi (1750 BC), Roman law, religious texts).

In recent years, the regulatory legal framework for health care has been significantly improved. Since the beginning of the 2000s, the state has undertaken a number of state programs aimed at reforming and further developing health care, and setting the impetus for the development of legislation in this area - the State Program for the Reform and Development of Healthcare of the Republic of Kazakhstan for 2005-2010; State program for the development of health care of the Republic of Kazakhstan for 2011-2015 “Salamatty Kazakhstan”; State program “Health of the people”; State Health Development Program of the Republic of Kazakhstan “Densaulyk” for 2016-2019; The concept of e-health development of the Republic of Kazakhstan for 2013-2020; State

Health Development Program of the Republic of Kazakhstan for 2020-2025; National project “Quality and affordable healthcare for every citizen “Healthy Nation” with an implementation period of 2021-2025.²

Currently, in almost all modern legal systems there are extensive arrays of normative legal acts regulating relations in this area. The active development of lawmaking in the field of healthcare is associated with the development of new technologies in the field of health care, increasing public attention to the state of health and reforming the healthcare system.

Modern legislation in the field of health care has been formed as a complex structure, covering a wide range of social relations, due to the specifics of the field of medical activity. It combines and systematizes the norms of law aimed at the implementation of the constitutional right of citizens of the Republic of Kazakhstan to health care.

The Health Code is an industry codified act that regulates the most important public relations in the field of healthcare. The Health Code regulates the following issues: state regulation and management in the field of healthcare (competence of the Government, authorized body, state bodies); licensing and accreditation in the field of healthcare; state control and supervision in the field of healthcare; advertising in the field of healthcare; digital health; international cooperation in the field of health; disease prevention and the formation of a healthy lifestyle (preventive vaccinations, medical examinations, screening studies); activities in the field of sanitary and epidemiological welfare of the population; prevention of communicable and non-communicable diseases; provision of medical care; legal status of medical and pharmaceutical workers [2, p.51].

The Health Code should be considered as a key law, on the basis of which all other

² Указ Президента Республики Казахстан от 13 сентября 2004 года № 1438 «О Государственной программе реформирования и развития здравоохранения Республики Казахстан на 2005-2010 годы». URL: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/U040001438>; Указ Президента Республики Казахстан от 29 ноября 2010 года № 1113 «Об утверждении Государственной программы развития здравоохранения Республики Казахстан «Саламатты Қазақстан» на 2011 - 2015 годы». URL: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/U1000001113>; указ Президента Республики Казахстан от 16 ноября 1998 года № 4153 «О Государственной программе «Здоровье народа». Утратил силу - Указом Президента РК от 16 мая 2005 г. № 1573. URL: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/U980004153>; постановление Правительства Республики Казахстан от 15 октября 2018 года «Об утверждении Государственной программы развития здравоохранения Республики Казахстан «Денсаулық» на 2016 – 2019 годы». URL: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P1800000634>; Приказ Министра здравоохранения РК от 3 сентября 2013 г. № 498 «Об утверждении Концепции развития электронного здравоохранения до 2020 года». URL: <http://www.rcrz.kz/index.php/ru/konitsiysya-razvitiya-elektronnogo-zdravoookhraneniya>; постановление Правительства Республики Казахстан от 26 декабря 2019 года № 982 «Об утверждении Государственной программы развития здравоохранения Республики Казахстан на 2020 – 2025 годы». Утратило силу постановлением Правительства РК от 12 октября 2021 года № 725. URL: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P1900000982>; постановление Правительства Республики Казахстан от 12 октября 2021 года № 725 «Об утверждении национального проекта «Качественное и доступное здравоохранение для каждого гражданина «Здоровая нация». URL: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2100000725>

legislation in the field of healthcare is built - the laws of the Republic of Kazakhstan “On Compulsory Social Medical Insurance”, “On Social and Medical and Pedagogical Correctional Support for Children with Disabilities”, etc. The legislation regulating legal relations in the field of health care has a complex structure, the complex nature of which is due to the manifestation of the norms of various branches of law. Thus, in addition to special laws, the legislator fixed the regulation in the field of healthcare in other laws - the Labor, Criminal, Civil Procedure, Criminal Procedure Codes, the Code of the Republic of Kazakhstan on Administrative Offenses, the Code of the Republic of Kazakhstan “Marriage (Matrimony) and Family”, the laws “Consumer rights protection”, “Food safety”, “Minimum social standards and their guarantees”, etc.

In addition to sectoral legislative acts, the issues of protecting the health of citizens are regulated by a vast array of subordinate regulatory legal acts - decrees of the President, resolutions of the Parliament, resolutions of the Government, regulatory resolutions of the Constitutional Council, regulatory resolutions of the Supreme Court, orders of the Minister of Health and other heads of central state bodies, heads of their departments, resolutions of maslikhats, resolutions of akimats, resolutions of akims and resolutions of revision commissions. Sub-legislative normative legal acts are issued on the basis of and in pursuance of laws. Thus, in order to implement the Law of the Republic of Kazakhstan on compulsory social health insurance³, the Decrees of the Government of the Republic of Kazakhstan “On approval of the list of guaranteed volume of free medical care”⁴ and “On approval of the list of medical services in the system of compulsory social health insurance”⁵ and a number of acts of various levels were adopted.

Thus, the legislation creates conditions for the development and implementation of healthcare development programs and gives the healthcare industry a focus and assurance.

Legislation in the field of health care is unstable. The stability of legislation in the field of healthcare is influenced, first of all, by a clear,

coordinated state policy. Thus, the pandemic caused by the global spread of COVID-19 showed that a number of changes were ripe in the healthcare system, which required amendments to the healthcare legislation. This was especially true for the sphere of sanitary and epidemiological welfare of the population, circulation of medicines. At the same time, health policy had to take into account not only the medical aspects of the pandemic, but also the legal consequences of the measures taken in the field of health.

Since the adoption of the Health Code, since 2020, it has been amended more than 20 times. Of course, the role of lawmaking in the healthcare sector in further reforming the industry cannot be overestimated. But, it is obvious that the instability of legislation can act as a destabilizing factor in the industry and causes distrust on the part of the population. Thus, in recent years, users of the website <https://legalacts.egov.kz/>, one of the components of the “Open Government” project created to discuss draft regulatory legal acts, in their comments often do not support frequent amendments to existing acts and some measures taken by the authorized body in the region. One of the reasons for this situation is the lack of explanatory work by law-making bodies, in particular, explanatory notes containing specific goals, justification for the need of the project, socio-economic, legal consequences of their adoption.

Legislation on health care is currently quite numerous. Although the Health Code contains the main mechanisms for realizing the rights of citizens to health care, however, the content of these mechanisms in by-laws often contradicts them due to the presence of blanket norms in the Health Code. Such norms “do not contain any specific rule of conduct, but give state bodies the authority to establish these rules themselves,” thereby helping to consolidate the right of state bodies to resolve these issues with their departmental acts⁶. As a result, *conflicts of the norms* of law in normative legal acts complicate law enforcement practice. For example, the procedure for additional and non-formal education of healthcare professionals, in accordance with paragraph 6 of Article

³ *On compulsory social medical insurance Unofficial translation Law of the Republic of Kazakhstan dated November 16, 2015 No. 405-V. URL: <https://adilet.zan.kz/eng/docs/Z1500000405>*

⁴ *Постановление Правительства Республики Казахстан от 16 октября 2020 года № 672 «Об утверждении перечня гарантированного объема бесплатной медицинской помощи и признании утратившими силу некоторых решений Правительства Республики Казахстан URL: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2000000672>*

⁵ *Постановление Правительства Республики Казахстан от 20 июня 2019 года № 421 «Об утверждении перечня медицинской помощи в системе обязательного социального медицинского страхования». URL: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P1900000421>*

⁶ *Сравнительная таблица по законопроекту о нормотворчестве. URL: <https://senate.parlam.kz/ru-RU/blog/934/news/>*

221 of the Health Code, is determined by the authorized body. Within the framework of this authority, on August 18, 2022, the Ministry of Health of the Republic of Kazakhstan amended paragraph 4 of the Rules for additional and non-formal education of healthcare professionals and the recognition of learning outcomes obtained through additional and non-formal education, approved by order of Acting Minister of Health of the Republic of Kazakhstan No. KR DSM-84⁷, according to which the right to additional education *in foreign organizations at the expense of the republican and local budgets is vested in healthcare professionals working in state healthcare organizations, as well as in the quasi-public sector and clinics of non-profit medical educational organizations*. However, in accordance with the rules of paragraph 6 of Article 220 of the Health Code, additional education is carried out *in educational and scientific organizations that implement educational programs for additional education and have been accredited by accreditation bodies entered in the register of recognized accreditation bodies*. Additional education in medical specialties and non-formal education of medical workers is carried out by organizations of higher and (or) postgraduate education, national and scientific centers, research institutes, higher medical colleges on the basis of accredited clinical bases, clinics of health education organizations, university hospitals.

In addition, the norm under consideration violates the infringement of the rights and interests of healthcare professionals working in non-state medical organizations, and the promotion of group interests, which is inconsistent with the basic principles of industry regulation. Indeed, according to subparagraph 5) of paragraph 2 of the above Rules, additional education of healthcare professionals is a learning process carried out in order to meet the educational needs of *healthcare personnel*. That is, the right to further education belongs to all health professionals. However, by-law normative legal acts cannot establish restrictions on the rights and freedoms of a person and a citizen, otherwise this would be

contrary to paragraph 3 of Article 39 of the Constitution of the Republic of Kazakhstan. In no case shall the rights and freedoms provided for by Articles 13 and 14 of the Constitution be subject to restriction.

The next important issue is *the role of lawmaking in the healthcare sector in further reforming the industry*. In the Health Code, one can clearly trace the strategic line in which the following main directions can be distinguished - ensuring the joint responsibility of the state, employers and individuals for the preservation and strengthening of individual and public health; attribution of public health, safety, quality and effectiveness of medicines to the factors of ensuring national security; social orientation of health care aimed at meeting the needs, needs of the population and improving the quality of life; ensuring the availability of medical care. An important point was the principle of access to medical care.

In this context, the preparation by the authorized body in the field of healthcare of such projects as the national project “Modernization of rural healthcare”⁸ in order to provide all rural settlements with primary health care organizations and increase the timeliness of emergency medical care for the rural population is timely and important. In his message of September 1, 2022 “Just State. One nation. A prosperous society” the President of the Republic of Kazakhstan emphasized to the people of Kazakhstan: “I have decided to start implementing a national project from next year aimed at the needs of rural residents of our country. Within two years, medical and fieldsher-obstetric stations will be built and fully equipped in 650 villages, which today do not have medical facilities. Thus, the state will provide access to primary health care for more than a million citizens. As part of the national project, 32 district hospitals will be modernized and transformed into inter-district multidisciplinary institutions. They will have stroke centers, departments of surgery, intensive care and rehabilitation. This will improve the quality of medical services for more than four million citizens.” The goal of the project is to

details/23869.

⁷ Приказ и.о. Министра здравоохранения Республики Казахстан от 18 августа 2022 года № КР ДСМ-84 «О внесении изменений в приказ Министра здравоохранения Республики Казахстан от 21 декабря 2020 года № КР ДСМ-303/2020 «Об утверждении правил дополнительного и неформального образования специалистов в области здравоохранения, квалификационных требований к организациям, реализующим образовательные программы дополнительного и неформального образования в области здравоохранения, а также правил признания результатов обучения, полученных специалистами в области здравоохранения через дополнительное и неформальное образование». URL: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029192#z11>

⁸ Постановление Правительства Республики Казахстан «Об утверждении национального проекта «Модернизация сельского здравоохранения». URL: <https://legalacts.egov.kz/npa/view?id=14225394>

“reduce imbalances between urban and rural health care by providing all rural settlements with primary health care organizations”⁹.

However, this national project, posted on the <https://legalacts.egov.kz/> website, prescribes the powers of state bodies and organizations, but does not establish a clear responsibility of state bodies for violations, and there is no schedule for the implementation of the project. This does not comply with subparagraphs 5), 6) of paragraph 80 of the State Planning System in the Republic of Kazakhstan, approved by the Decree of the Government of the Republic of Kazakhstan dated November 29, 2017 No. 790 “On Approval of the State Planning System in the Republic of Kazakhstan”¹⁰, the structure of the national project should contain the section “distribution of responsibility and powers”, as well as a schedule for the implementation of the project (in the form of an appendix).

Thus, the legislation contributes to the implementation of state policy in the field of health care, its resource provision of the industry, the injection of huge financial resources, including into the rural health care system. But at the same time, hopefully, that the positive aspects of such initiatives will improve the structure of the healthcare system in compliance with the principles of equity in healthcare.

Another issue that requires special attention of legislators is the *protection of the rights of medical workers and patients*. If there are certain mechanisms for protecting the rights of patients, then this cannot be said about medical workers. As practice shows, a high risk of criminal liability leads to an outflow of highly qualified medical workers. The solution to this problem is the measures proposed within the framework of the draft law “On amendments and additions to certain legislative acts of the Republic of Kazakhstan on health issues”¹¹, which is under consideration by the Mazhilis of the Parliament of the Republic of Kazakhstan. This, in particular, is the introduction of the institution of compulsory insurance of professional liability of medical workers,

which “is one of the elements of self-regulation of medical activity” [3]; providing them with additional benefits and incentive payments; humanization of criminal punishment for criminal offenses under Art. 317 of the Criminal Code of the Republic of Kazakhstan.

The bill proposes to reduce the amount of the fine and the term of arrest for unintentional infliction of moderate and severe bodily harm, and in case of severe bodily harm or death of the patient, “imprisonment” should be replaced with “restriction of freedom” with a review of the terms of punishment. The basis for the development of these changes are the problems associated with the imperfection of the current norm of the criminal law, which contains wording that necessitates a broad interpretation of the norms of the Criminal Code, difficulties in establishing criteria for the legality of actions or inactions of medical workers. Assessing these measures positively, I would also like to emphasize that under the current conditions, the lack of at least a minimum amount of legal knowledge for medical workers becomes even dangerous. All this makes it necessary to study the issues of legal responsibility of medical workers in medical universities within the framework of medical law.

Conclusion

Currently, in the context of increasing the number of regulatory legal acts in the field of healthcare, the Health Code is designed to give certainty and stability to all sectoral legislation, without violating its system. However, the existing problems of legislation - inconsistency, imperfection of its norms, duplication, instability of legislation in this area, the presence of corruption factors require attention and the adoption of appropriate measures to address them with the involvement of medical scientists and lawyers. The problems outlined above indicate the need for legal monitoring in order to analyze the effectiveness of their application, as well as improve the quality of scientific legal and anti-corruption expertise of regulatory legal acts.

⁹ Послание Главы государства К.К. Токаева народу Казахстана «Справедливое государство. Единая нация. Благополучное общество». URL: <https://www.akorda.kz/ru/poslanie-glavy-gosudarstva-kasym-zhomarta-tokaeva-narodu-kazahstana-181130>

¹⁰ Постановление Правительства Республики Казахстан от 29 ноября 2017 года «Об утверждении Системы государственного планирования в Республике Казахстан». URL: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P1700000790>

¹¹ Постановление Правительства Республики Казахстан от 31 мая 2005 года № 534 «О проекте Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам здравоохранения». URL: https://adilet.zan.kz/rus/docs/P050000534_

REFERENCES

1. Казиев З. Г. Отраслевой правовой мониторинг: общее понятие, задачи и возможности проведения [Электронный ресурс]// https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=38465077&pos=6;-106#pos=6;-106 (дата обращения 07.10.2022).
2. Медицинское право. Учебник / Тлембаева Ж.У, Караев А.А, Базарова Г.С [и др.]; под ред. Ж.У. Тлембаевой. - Астана, ТОО «Medet Group», 2022 год. – 218 с.
3. Лесникова М.Н. Особенности правового регулирования в сфере здравоохранения. [Электронный ресурс]// <http://www.noav.ru/?p=12281>. (дата обращения 05.10.2022).

REFERENCES

1. Kaziev Z. G. Otrasleyvoj pravovoj monitoring: obshhee ponjatie, zadachi i vozmozhnosti provedenija 1. [Jelektronnyj resurs]// https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=38465077&pos=6;-106#pos=6;-106 (data obrashhenija 07.10.2022).
2. Medicinskoe pravo. Uchebnik / Tlembaeva Zh.U, Karaev A.A, Bazarova G.S [i dr.]; pod red. Zh.U. Tlembaevoj. - Astana, TOO «Medet Group», 2022 god. – 218 s.
3. Lesnikova. M.N. Osobennosti pravovogo regulirovanija v sfere zdravooohranenija. [Jelektronnyj resurs]// <http://www.noav.ru/?p=12281>. (data obrashhenija 05.10.2022).

